

Проблеми розміщення підприємств громадського харчування в зонах трансграничних територій

В. В. Ніколаєнко, *Полтавський національний технічний університет ім. Ю.Кондратюка*

Більше 10-ти років державної незалежності вплинули на свідомість та спосіб життя людей, їхні потреби. Підприємства громадського харчування за своєю функцією призначені для задоволення потреб населення з мінімальними витратами часу. Сьогодні існує гостра потреба в об'єктах обслуговування в т.ч. в підприємствах громадського харчування в зонах трансграничних територій. Якість обслуговування населення та ефективність роботи підприємств громадського харчування багато в чому залежить від правильності вибору розміщення цих типів підприємств, а також від вибору конкретного місця їх розташування.

Треба відмітити, що практично не задовольняється в зонах трансграничних територій потреба людей у місцях харчування, для прогулянок, зустрічей, тощо.

Вітчизняний та зарубіжний досвід показує, що підприємства громадського харчування слід розташовувати, як правило, в місцях, що забезпечують їх високу регулярну відвідуваність, тобто в місцях інтенсивного потоку людей, також у місцях, зумовлених необхідністю забезпечення певного контингенту людей підприємствами харчування, які поєднують функції утилітарного харчування з проведенням дозвілля.

Розвиток автомобільного транспорту в нашій країні і за кордоном пов'язане з розширенням мережі автомобільних доріг. Підприємства громадського харчування на автомагістралях та в зонах трансграничних територій (ресторани, кафе, закусочні, кафетерії та буфети) потрібно розміщувати в окремо розташованих будівлях або повинні входити до складу комплексної станції обслуговування, де можна заправити і помити машину. Особливістю цих підприємств є, з одного боку, швидке обслуговування одних відвідувачів, а з іншого боку, створення умов більш тривалого відпочинку для інших. Для цих підприємств характерні нерівномірність завантаження по сезонах і протягом доби, а також розманітність контингенту, який вони обслуговують.

Підприємства можуть розміщуватися вздовж дороги, в стороні від дороги, над дорогою і на перетині доріг. Вибір варіанту розміщення залежить від значення магістралі, контингенту обслуговування, типу та місткості підприємства.

На автомагістралях та в трансграничних зонах з великою пропускнуою здатністю раціонально будівництво комплексних підприємств громадського харчування, де в одному блоці розміщуються секції ресторану, кафе, закусочної і буфету. У міру зменшення відвідувачів окремі секції закриваються. Велике поширення одержали кемпінги, мотелі, які будують на

шляху проходження автотуристів. При них організуються їдальні, кафе, ресторани.

Незалежно від умов розміщення до підприємств громадського харчування пред'являються наступні загальні вимоги:

2.1. наближення підприємств громадського харчування до споживача та розміщення їх на шляхах масових потоків людей;

2.1. забезпечення мінімальних витрат часу на отримання їжі, задоволення попиту в різноманітній, смачній і здоровій їжі.

На сьогоднішній день багато об'єктів сфери сервісу перейшли до приватного володіння. Тому, в умовах ринкової економіки, коли доля приватного сектору значно більша за державний сектор, громадське харчування має нові шляхи розвитку і вдосконалення, як в цілому, так і у зонах трансграничних територій.